

<https://doi.org/10.15388/SMVK.2026>

Vilniaus universitetas
Medicinos fakultetas

STUDENTŲ MOKSLINĖS VEIKLOS TINKLO LXXVIII KONFERENCIJA

Vilnius, 2026 m. gegužės 8 d.

PRANEŠIMŲ TEZĖS

Leidinį sudarė VU MF
mokslo specialistė Urtė ŽAKARYTĖ

VILNIAUS
UNIVERSITETO
LEIDYKLA

2026

Mokslo komitetas:

dr. Mindaugas Kvietkauskas
doc. dr. Diana Bužinskienė
prof. dr. Lina Malinauskienė
prof. dr. (HP) Saulius Vosylius
prof. habil. dr. (HP) Gintautas Brimas
dr. Laura Lukavičiūtė-Navickienė
asist. dr. Agnė Abraitienė
gyd. rez. Domas Grigoravičius
doc. dr. Indrė Trečiokienė
prof. dr. Vaiva Hendrixson
dokt. Ignas Karnas
doc. dr. Ieva Stundienė
prof. dr. Eglė Preikšaitienė
lekt. gyd. Andrius Apšega
jaun. asist. dr. Andrius Žučenka
jaun. asist. Ieva Kubiliūtė
prof. dr. Pranas Šerpytis

lekt. Artūras Mackevičius
asist. dr. Žymantas Jagelavičius
doc. dr. Agnė Kirkliauskienė
dr. Audra Brazauskaitė
asist. dr. Diana Sukackienė
asist. dr. Žilvinas Chomanskis
prof. dr. Kristina Ryliškienė
asist. dr. Rokas Borusevičius
doc. dr. Saulius Galgauskas
doc. dr. Birutė Brasiūnienė
gyd. rez. Kristina Lialytė
gyd. rez. Viktorija Mickevičiūtė
asist. dr. Dalia Krivaitienė
doc. dr. Jaunius Kurtinaitis
prof. dr. Eugenijus Lesinskas
doc. dr. Goda Vaitkevičienė
prof. dr. Alvydas Navickas

prof. dr. (HP) Edvardas Danila
prof. dr. Nomeda Rima Valevičienė
asist. dr. Tomas Aukštikalnis
lekt. Mykolas Udrys
doc. dr. Danutė Povilėnaitė
prof. dr. Robertas Stasys Samalavičius
dr. Agnė Jakavonytė-Akstinienė
vyr. lekt. dr. Andrius Bleizgys
gyd. rez. Dominykas Budrys
doc. dr. Jurgita Stasiūnienė
dokt. gyd. rez. Ugnė Mickevičiūtė
prof. dr. Gilvydas Verkauskas
prof. dr. Sigita Lesinskienė
asist. dr. Jelena Stanislavovienė
prof. dr. (HP) Janina Tutkuvienė

Organizacinis komitetas:

Austėja Zubauskaitė
Giedrė Zdanavičiūtė
Arshia Tabassum Abdul Rahman
Ieva Jankūnaitė
Gabija Balčiūnaitė
Gabrielė Gudelytė
Marija Šarnauskaitė
Antanas Simonas Garuolis
Gabrielė Jurytė
Kornelija Klinkaitė
Nursat Gazizov
Sofija Šestak
Mindaugas Smetaninas
Deimantė Šerniūtė
Eva Kriaučiūnaitė
Edas Leščinskis
Agata Bruzgul
Erika Vaitkutė
Ugnė Mickutė

Gabija Mūraitė
Augustė Melaikaitė
Artemij Morozov
Raminta Kastecakaitė
Gustė Šuliauskaitė
Karolina Karneckaitė
Eglė Žulpaitė
Sylvia Rogoža
Gabrielė Jonauskaitė
Agnė Vasiulytė
Rūta Uksaitė
Roman Blinov
Marija Sarafinaitė
Eglė Valčiukaitė
Paulė Kergytė
Milda Černytė
Julija Grigaitytė
Dovydas Stankevičius
Greta Ramonaitė

Silvija Černiauskaitė
Danial Heidar
Edgaras Zaboras
Gediminas Gumbis
Joana Leščevskaja
Gabija Marčiulaitytė
Achila Kasandra Lunkė
Meda Petrylaitė
Ernestas Gulbickis
Radvilė Kadytė
Julija Šnipaitytė
Smiltė Vaišvilaitė
Evelina Dakševičiūtė
Alicija Šavareikaitė
Elinga Inčirauskaitė
Milda Eleonora Griciūtė
Robertas Basijokas
Elvin Francišek Bogdzevič

ISSN 2783-7831 (skaitmeninis PDF)

© Tezių autoriai, 2026

© Vilniaus universitetas, 2026

GELTOS DIFERENCINĖS DIAGNOSTIKOS REKOMENDACIJOS (ALGORITMAS) – LITERATŪROS APŽVALGA

Autorius. Lukas KVIETKAUSKAS, VI kursas.

Vadovas. prof. dr. (HP) Gintautas BRIMAS, VU MF Gastroenterologijos, Nefrologijos ir Chirurgijos klinika

Tikslas. Apžvelgti mokslinę literatūrą ir pateikti geltos diferencinės diagnostikos rekomendacijas.

Metodai. Mokslinė literatūra buvo analizuojama naudojantis „PubMed“, „MedLine“ ir „Scopus“ duomenų bazėmis. Atrinkti straipsniai, nagrinėjantys geltos diferencinės diagnostikos rekomendacijas. Į apžvalgą įtraukti anglų kalba publikuoti straipsniai, aprašantys originalias studijas, kuriose apžvelgiamos rekomendacijos.

Literatūros analizė. Gelta – klinikinis sindromas, atsirandantis dėl bilirubino apykaitos sutrikimo. Jos diferencinė diagnostika pirmiausia grindžiama skirstymu į prehepatinę, hepatinę ir posthepatinę formas. Prehepatinė gelta dažniausiai yra susijusi su hemolize ir vyraujančia nekonjuguota hiperbilirubinemija, o konjuguotos hiperbilirubinemijos nustatymas dažniau leidžia įtarti hepatoceliulinę ligą arba cholestazę. Gairėse rekomenduojama bendrą bilirubiną visada frakcionuoti į tiesioginį ir netiesioginį, nes tai yra vienas svarbiausių pirminių diferencinės diagnostikos žingsnių. Tolesnė diagnostika remiasi kepenų biocheminių rodiklių interpretacija: disproporciškai padidėję alanino aminotransferazės (ALT) ir asparato aminotransferazės (AST) rodikliai labiau būdingi hepatoceliuliniam pažeidimui, o padidėję šarminės fosfatazės (ALP) ir gama gliutamiltansferazės (GGT) – cholestaziniam ar mišriam pažeidimo modeliui. Esant izoliuotam ALP padidėjimui, GGT tyrimas padeda nustatyti, ar pokytis yra hepatobiliarinės kilmės, nes kartu padidėję ALP ir GGT labiau būdingi cholestaziniam kepenų ar tulžies takų pažeidimui. Įtariant hepatoceliulinę kilmę, atliekami virusinių, autoimuninių ir metabolinių kepenų ligų tyrimai, o įtariant cholestazę pirmo pasirinkimo vaizdinis tyrimas yra pilvo organų echoskopija, padedanti diferencijuoti intrahepatinę ir ekstrahepatinę priežastį. Jei išlieka diagnostinis neaiškumas, tolesniam ištyrimui rekomenduojami MRCP arba EUS, o ERCP daugiausia taikoma gydomaisiais, o ne rutininiais diagnostikos tikslais.

Išvados. Geltos diferencinė diagnostika turi būti grindžiama nuosekliu algoritmu, apimančiu klinikinį įvertinimą, bilirubino frakcionavimą ir kepenų biocheminių rodiklių interpretaciją. Nekonjuguota hiperbilirubinemija dažniau būdinga prehepatinėms priežastims, o konjuguota – hepatinei ar posthepatinei patologijai. Disproporciškai padidėję ALT ir AST leidžia įtarti hepatoceliulinį pažeidimą, tuo tarpu ALP ir GGT padidėjimas labiau būdingas cholestaziniam procesui. Esant cholestazės požymiams, pirmo pasirinkimo vaizdinis tyrimas yra pilvo organų echoskopija, o tolesniam ištyrimui taikomi MRCP, EUS ar kiti tiksliniai metodai. Toks algoritminis požiūris didina diagnostikos tikslumą ir leidžia racionaliai parinkti tolimesnius tyrimus.

Raktažodžiai. Geltos diferencinė diagnostika; geltos diagnostikos algoritmas.